

Shenzhen's innovatieslag

Grootse plannen

De stad Shenzhen is in vergelijking met andere "first tier" steden in China, een relatieve jonge stad. Als een van de eerste speciale economische zones heeft de stad een ongekende groei meegemaakt in de afgelopen 40 jaren. Op 18 augustus 2019 heeft de centrale overheid middels een officiële persconferentie extra steun uitgesproken voor de stad en grootse plannen aangekondigd voor haar¹. Shenzhen dient volgens de State Council een *modelstad van socialisme met Chinese karakteristieken* te worden voor de rest van China. Om dit te realiseren zijn er aan Shenzhen drie ambitieuze doelen gesteld. Als eerste zal de stad tegen 2025 een competitieve stad zijn met toonaangevende R&D en innovatievermogen op het wereldtoneel. Ten tweede zal Shenzhen tegen 2035 een modelstad zijn voor de rest van China. Tevens dient de stad de hub te worden van innovatie, ondernemerschap en creativiteit in China. Tegen 2050 zal Shenzhen een wereldstad worden, met uitstekend concurrerende vermogen en internationaal invloed, aldus de State Council. Deze plannen voor Shenzhen passen ook in het groter plaatje van de Chinese overheid om de Greater Bay Area verder te integreren en te vormen tot een economische en innovatieve 'power house', waarbij veel wordt gekeken naar San Francisco Bay Area, Greater New York Bay en Greater Tokyo Bay. Een kernvraag die men zich hierbij kan afvragen is: Welke middelen heeft Shenzhen om zowel lokale als internationale innovatieve bedrijven/projecten naar de regio te trekken of te ondersteunen en daarmee haar innovatieve vermogen te versterken? Er zijn in Shenzhen allerlei instrumenten om hierop in te spelen. Sommige zijn op lokaal niveau bepaald en sommige op nationaal niveau. Het doel van dit artikel is tweeledig. Enerzijds om een inzage te geven in de

middelen en anderzijds hoe Nederlandse bedrijven hiervoor in aanmerking kunnen komen. Het is niet de intentie van dit artikel om alle regelingen in kaart te brengen, gezien dat een oneindige taak zal zijn. De situatie is zodanig complex, dat er in Shenzhen adviesbureaus zijn die gespecialiseerd zijn in het aanvragen van dergelijke incentives bij de lokale overheid. Het gaat hier voornamelijk om een weergave van de subsidies en tax incentives van de stad. Er zijn ook nog andere middelen beschikbaar, zoals de incentives voor individuele talenten en de zeer complexe staatsfondsen. Om een eenduidige scope aan te houden, zullen deze in dit rapport buiten beschouwing gelaten. Dit betekent echter niet dat deze niet interessant genoeg zijn voor nader onderzoek.

Focussectoren

Alvorens we meer in detail treden over welke instrumenten er beschikbaar zijn in Shenzhen, is het belangrijk om te weten wat de focussectoren van Shenzhen zijn. Deze bepalen namelijk de richting waarin de (financiële) middelen naar toe zullen gaan. Shenzhen heeft 4 topsectoren gedefinieerd. Die zijn hightech, logistiek, financiën en de creatieve industrie². Tevens heeft de stad enkele opkomende (sub)industrieën vastgesteld waar zij meer in zullen investeren. Deze zijn circulaire economie, hoogwaardige machines, nieuwe materialen, bio-industrie, ICT, fintech en maritiem. Met name de opkomende industrieën bieden kansen voor Nederlandse bedrijven.

Subsidies

Zoals eerder aangegeven, zijn er naast subsidies op nationaal niveau, net als in andere steden in China, in Shenzhen ook subsidies beschikbaar op stadsniveau en districtsniveau. Enkele onderwerpen die op nationaal niveau veel aandacht krijgen en waarvoor ook subsidies beschikbaar zijn bijvoorbeeld hightech, hoogwaardige

SHENZHEN BASICS:

Populatie:	20 miljoen inwoners
Gemiddelde leeftijd:	33 jaar
Topsectoren:	hightech, financiën, logistiek en creatief
Locatie:	1 uur rijafstand van Hong Kong en 2 uur rijafstand van Guangzhou
BBP groei:	6.7% (2019), na Shanghai en Beijing staat Shenzhen op de 3 ^e plek qua BBP output in China

machines en nieuwe materialen. Deze industrieën kunnen ook adequate ondersteuning krijgen in Shenzhen. Daarnaast heeft de stad Shenzhen ook haar eigen preferente instrumenten haar innovatievermogen te verbeteren. Bedrijven kunnen bijvoorbeeld tot aan 10 miljoen RMB (circa 1.3 miljoen EUR) subsidie aanvragen voor het opzetten van demonstratieprojecten van innovatieve productielijnen³. Ook kunnen bedrijven een subsidie van gelijke hoogte aanvragen voor het opzetten van demonstratieprojecten voor nieuwe technieken, producten of verdienmodellen. De exacte vereisten van deze projecten zijn niet tot in de details omschreven en derhalve open voor interpretatie.

¹http://www.xinhuanet.com/english/2019-08/18/c_138318765.htm

²<http://commerce.sz.gov.cn/szinvest/districts/sectors/biology/>

³http://www.szgm.gov.cn/xxgk/xqgwhxxgkml/zcfg_116521/gjsszcfg_116522/201906/t20190603_17860302.htm

Goed contact met de lokale autoriteiten, met name de lokale 'kamer van koophandel' is van uiterst belang om meer duidelijkheid krijgen te krijgen over de criteria. Daarnaast wil de stad ook meer samenwerking stimuleren tussen bedrijven, universiteiten en onderzoeksinstituten. Zo stelt zij bijvoorbeeld jaarlijks 15 miljoen RMB (circa 2 miljoen EUR), met een maximale termijn van 3 jaar, beschikbaar voor coöperaties tussen bedrijven en universiteiten of onderzoeksinstituten. Dit is slechts een greep uit de vele instrumenten die op stadniveau beschikbaar zijn.

De middelen die op districtsniveau beschikbaar zijn verschillen in de mate van ontwikkeling van het district en de focus van het district. Hiervoor kunnen wij voorbeelden ontleenen aan twee districten van Shenzhen, Nanshan en Pingshan. Nanshan is een "volwassen" district met een sterk focus op de financiële en hightechindustrie, waarbij Pingshan relatief nieuw is en als doel heeft om de cluster te worden van bio-medicijnen, nieuwe generatie IT en nieuwe energie.

Nanshan district biedt bijvoorbeeld "Forbes 500" bedrijven een financiële vergoeding tot 50 miljoen RMB (circa 6.5 miljoen EUR) als zij zich in Nanshan vestigen⁴. Top 500 Chinese bedrijven, krijgen een bijdrage tot aan 30 miljoen RMB (circa 4 miljoen EUR). Bedrijven die hun hoofdkantoor in Shenzhen Nanshan willen vestigen, kunnen een vergoeding krijgen tot aan 30 miljoen RMB (circa 4 miljoen EUR) voor aankoop van een staatspand of tot aan 16 miljoen RMB (circa 2.1 miljoen EUR) voor het huren van een staatspand.

Bedrijven die zich in Pingshan willen vestigen en passen binnen het profiel van het district, kunnen naast de directe financiële bijdrage ook andere vormen van ondersteuning verwachten. Zo heeft een bedrijf dat het consulaat eerder

bezoekt heeft en actief is in de biomedische industrie, van het district een ruimte van circa 2000m² in de lokale science park verkregen tegen een sterk gereduceerd tarief. In eerdere besprekingen met de lokale 'commerce bureau' hadden ze ook aangegeven bereid te zijn om eventueel een stuk grond beschikbaar te stellen voor demonstratieprojecten op het gebied van landbouwinnovatie uit Nederland.

Belasting

Normaliter hanteert China een vennootschapsbelasting van 20-25% afhankelijk van de grootte van het bedrijf en type industrie, maar deze kan gereduceerd worden tot 15% voor bedrijven die in prioritaire sectoren actief zijn, zoals nieuwe materialen of hightech⁵. Daarnaast kunnen bepaalde bedrijven in aanmerking voor 2 jaar vrijstelling van belasting en de volgende 3 jaren slechts 50% van de vennootschapsbelasting betalen. Zo hebben enkele buitenlandse regionale handelskantoren van de lokale 'kamer van koophandel' tijdelijk vrijstelling van belasting gekregen. Deze zijn immers interessant voor de stad omdat zij toegang hebben tot projecten die passen binnen het profiel voor de stad. De '2-jaar' vrijstelling kan ook verlengd worden met 3 jaar voor sommige bedrijven, bijvoorbeeld die actief zijn in de culturele sector.

Uniek voor Shenzhen?

Dergelijk incentives en ondersteuning van deze stad zijn overigens niet uniek voor Shenzhen. Bedrijven kunnen ook met andere lokale overheden in gesprek over de mate van support die ze kunnen ontvangen voor hun project. Elk stad heeft immers de ambitie om een innovatiehub te worden. Het is echter wel belangrijk om af te wegen in welk mate de regio of het ecosysteem past binnen de ambities van het bedrijf. Door de jaren heen heeft Shenzhen zich ontwikkeld als fabriek van de wereld, onder andere in hardware en elektronica, tot een sterke

innovatiehub. De stad krijgt ook meer vrijheid en ondersteuning van de centrale overheid, onder meer in financiële middelen. Verder wordt de innovatie in de stad aangesterkt door grote bedrijven die Shenzhen als thuisbasis hebben, veel investeren in R&D en daardoor een 'spillover' effect creëren, denk hierbij aan DJI, Tencent, BYD, Huawei etc. Shenzhen investeerde in 2018 4,2% van haar bbp aan R&D, bijna het dubbele van de landelijke investering. Bovendien heeft de stad een gunstige geografische ligging, het 'Mainland' als achterban en financieel en handelscentrum Hong Kong als buurstad. Ondanks dat eerdergenoemde incentives niet exclusief zijn voor Shenzhen, zijn bovenstaande factoren wel uniek. De wisselwerking van deze factoren creëren een sterke basis voor verdere innovatie en is de stad daardoor aantrekkelijk voor veel verwante bedrijven en toeleveranciers. Zo heeft Airbus, bovenop haar innovatiecentrum in Silicon Valley, haar tweede innovatiecentrum geopend in Nanshan in 2019⁶.

China Resources, by KPF

Hoe spelen Nederlandse bedrijven hierop in?

De eerder genoemde incentives zijn niet beperkt tot lokale Chinese partijen. Nederlandse bedrijven kunnen in aanmerking komen mits zij ook een Chinees entiteit registreren. Het komt echter regelmatig voor dat buitenlandse bedrijven de regelgeving en beleidstukken in China vaak als onduidelijk ervaren. Hetzelfde geldt hierbij

⁴<http://sfms.szns.gov.cn/egrantweb/index>

⁵<http://commerce.sz.gov.cn/szinvest/assistance/business/taxation/>

⁶<https://www.airbus.com/innovation/open-innovation/airbus-china-innovation-centre.html>

ook voor de middelen die Shenzhen beschikbaar stelt voor innovatieve projecten. Indien Nederlandse bedrijven willen weten of zij in aanmerking kunnen komen voor speciale regelingen is het van belang om nauw contact te houden met de lokale 'commerce bureau' of zij dienen nauw samen te werken met lokale partners die wel toegang hebben tot deze informatie. Het consulaat kan ondersteunen bij het leggen van het contact. De regelingen worden beperkt gepubliceerd en zijn open voor interpretatie. Daarnaast is het belangrijk om enkele zaken duidelijk op de kaart te hebben. Ten eerste, is het bedrijf actief in een aangemoedigde sector van de stad? Ten tweede, wat is de grootte van de investering en in welke mate levert deze een significante bijdrage aan de lokale economie? In de praktijk is elk vorm van ondersteuning 'tailormade' voor inkomende investeringen.

Wat kan het consulaat voor u doen?

De Chinese markt wordt over het algemeen gezien als een uitdagende markt, maar menige Nederlandse bedrijven zijn u voorafgegaan. Het Nederlands consulaat in Guangzhou ondersteunt Nederlandse ondernemers en bedrijven bij het zakendoen in zuid China. Dit doen wij door u te voorzien van actuele marktinformatie en het rapporteren van kansen. Tevens kunnen wij u introduceren bij relevante partijen of potentiële zakenpartners. Heeft u naar aanleiding van dit artikel nog vragen of heeft u andere vragen met betrekking tot zakendoen in zuid China? Neem dan contact op met ons senior commercieel medewerker Alec Qiu via alec.qiu@minbuza.nl of via gnz-ea@minbuza.nl.

Mei 2020

Opgesteld door:
Dhr. Alec Qiu
Senior commercieel medewerker

Consulaat-generaal van het Koninkrijk der Nederlanden in Guangzhou

Teem Tower floor 34
Tianhe Road no. 208
Guangzhou, China
+86 20 3813 2200 | gnz-ea@minbuza.nl